

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

Факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій
Кафедра вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти
імені Віталія Газінського

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ**

для здобувачів вищої освіти за спеціальністю **014 Середня освіта**,
предметною спеціальністю **014.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне
мистецтво)**, освітньо-професійною програмою «**Середня освіта. Музичне
мистецтво**»

ВІННИЦЯ -2025

УДК 378.093.2.091.33-027.22:78

M54

**Рекомендовано до друку вченою радою факультету мистецтв та художньо-освітніх технологій Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
(протокол №1 від 25.08.2025 р.)**

Методичні рекомендації щодо проходження виробничої практики в закладах загальної середньої освіти для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта. Розробники Сідорова І.С., Онофрійчук Л.П. Вінниця: ВДПУ імені М. Коцюбинського. 2025. 37 с.

Рецензенти: **Фрицюк В.А.**, доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного та перформативного мистецтва факультету мистецтв та художньо-освітніх технологій
Кравцова Н.Є., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського

Розглянуто та схвалено до друку на засіданні кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського (протокол №11 від 23 квітня 2025 року)

Розглянуто та схвалено до друку на засіданні навчально-методичної комісії факультету мистецтв та художньо-освітніх технологій (протокол №11 від 12 червня 2025 року)

Методичні рекомендації містять інструктивні матеріали щодо організації та проходження виробничої практики в закладах загальної середньої освіти здобувачами, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Музичне мистецтво». У методичних рекомендаціях висвітлено загальні вимоги до виконання завдань практики, оформлення звітної документації, критеріїв оцінювання, переліку рекомендованих джерел та додатки.

Рекомендовано для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта, керівникам практики, викладачам.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПРОГРАМНІ ВИМОГИ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (ЗЗСО).....	6
ЗМІСТ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ В ЗЗСО	10
ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ.....	13
ПІДСУМКОВІ ВИМОГИ З ПРАКТИКИ В ЗЗСО	19
ПЕРЕЛІК ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ.....	21
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.....	22
ДОДАТКИ.....	25

ВСТУП

Однією з форм практичної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва є педагогічна практика, зокрема практика в закладах загальної середньої освіти, що є обов'язковою частиною навчального процесу. Результати педагогічної практики дають можливість найбільш об'єктивно оцінити сформованість професійної компетентності студентів для майбутньої педагогічної діяльності [8].

Перед початком проходження практики студент отримує вичерпну консультацію від керівників практики фахової кафедри щодо виконання завдань, передбачених освітньою та робочою програмами, методичних вказівок з вимогами до переліку та оформлення звітної документації.

Методичні рекомендації будуються на основі робочої програми з педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) Освітньо-професійної програми «Середня освіта. Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Робоча програма, у свою чергу, укладена на основі Закону України «Про освіту» №2145 VIII від 05.09.2017 р. (зі змінами), Закону України «Про вищу освіту» № 1556 – VII від 01.07.2014 р. (зі змінами), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993р. № 93 (зі змінами), рекомендацій про проведення практики здобувачами вищої освіти у вищих навчальних закладах України, розроблених науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році.

Для визначення місця педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти у структурно-логічній схемі практичної підготовки здобувачів, важливо розуміти етапність практичної підготовки та її логічну послідовність в освітньому процесі. Серед основних етапів практики важливе місце займає виробнича практика, що в першу чергу складається з педагогічної

практики в закладах загальної середньої освіти. Цей етап навчання в ЗВО «містить потужні можливості для навчання і розвитку професійної майстерності майбутнього педагога, що є компонентом змісту його фахової підготовки» [14, с. 23]. На цьому етапі відбувається застосування здобутого багажу знань в реальному навчальному середовищі фахової підготовки здобувачів.

Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти проводиться в VIII (VI) семестрі, містить 180 (120) годин / 6,0 (4,0) кредитів ECTS та триває 6 (4) тижнів.

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (ЗЗСО)

Значення педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти у професійній підготовці здобувачів вищої освіти розкривається через мету і завдання практики.

Мета – сформувати професійні компетентності здобувачів вищої освіти через набуття практичного досвіду роботи в освітньому середовищі і подальшого використання в умовах реальної професійної діяльності, формування потреби систематично поновлювати свої знання та творчо використовувати їх на практиці.

Завдання:

1. Забезпечити підготовку здобувачів вищої освіти до педагогічної діяльності та сприяти розвиткові професійних навичок у контексті освітнього процесу загальноосвітньої школи (на уроці та в позаурочній роботі).
2. Ознайомити здобувачів вищої освіти з нормативною базою, навчальними планами, програмами дисциплін та документацією, що використовується у процесі навчання школярів.
3. Забезпечити умови для реалізації здобувачами вищої освіти своїх творчих якостей в освітньому процесі ЗЗСО.
4. Створити умови для виявлення професійного рівня здобувача вищої освіти як музиканта-виконавця.
5. Здійснювати аналіз професійних якостей студента-практиканта як режисера у процесі моделювання нестандартного уроку.
6. Навчити здійснювати самоаналіз рівня власної інтерпретації під час виконання музичного твору з орієнтовного та варіативного матеріалу навчальної програми «Музичне мистецтво».

7. Надати можливість студенту-практиканту продемонструвати акторські здібності на прикладі змодельованих педагогічних ситуацій.
8. Вчити здобувачів вищої освіти зважати на особливості комунікативної діяльності в освітньому процесі, застосовуючи моделювання діалогової взаємодії з різних тем програми «Музичне мистецтво» та в різних напрямках педагогічної діяльності.

У ході проходження практики здобувач вищої освіти має оволодіти низкою професійних компетентностей.

Компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати в галузі освіти складні спеціалізовані завдання у процесі навчання основ музичного мистецтва, теорії і практики художньо-творчого розвитку здобувачів освіти, що передбачає застосування педагогічних технологій, методів освітніх наук і характеризується системністю і комплексністю організації навчально-виховного процесу у закладах загальної середньої освіти.

1. Загальні:

ЗК1. Здатність до пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК4. Здатність працювати в команді, застосовуючи навички міжособистісної взаємодії

ЗК5. Здатність до ефективного комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі з використанням інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність застосовувати професійні знання й уміння на практиці.

ЗК8. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Фахові:

ФК1. Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв, інших навчальних предметів та їх застосування в освітньому процесі.

ФК2. Здатність до використання національних та світових освітніх парадигм творчого розвитку особистості засобами мистецтва, культуровідповідних концепцій, принципів, технологій, методів, форм проведення уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу “Мистецтво”, керівництва музично-естетичним розвитком та дозвіллям школярів на засадах діалогової взаємодії; володіння сучасними діагностичними методиками оцінювання динаміки навчальної успішності учня та програмним інструментарієм дистанційної музичної освіти.

ФК3. Здатність демонструвати у процесі колективного та індивідуального музикування музично-виконавські навички поєднання вокально-хорових, диригентських, інструментальних, інтерпретаційних, артистичних умінь, виконавської надійності.

ФК5. Здатність до творчого проектування, змістовного наповнення та оформлення позакласних та позашкільних музично-виховних та мистецьких заходів (лекції-концерти, концерти, музично-літературні вітальні, мистецькі конкурси, музичні квести, інші форми учнівської музичної та мистецької творчості).

ФК7. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об’єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ФК8. Здатність формувати і розвивати в учнів ЗЗСО ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК9. Здатність використовувати базові знання комп'ютерних, інформаційних технологій та інтернет-ресурсів, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

ФК12. Здатність до впровадження національних традицій в освітній процес та виховання любові та поваги до Батьківщини.

У ході реалізації даної практики очікується підвищення рівня методичної і художньо-педагогічної підготовки майбутніх фахівців, що сприяє якісним змінам в їх подальшій освітній діяльності, тобто прогнозується певний перелік програмних результатів навчання, а саме:

ПРН 1. Розуміти духовні, національні, етико-естетичні, мистецькі цінності в навчально-виховну діяльність вчителя музичного мистецтва.

ПРН. 2. Глибоко знати базові категорії вітчизняної та світової музичної педагогіки, сучасної педагогіки мистецтва, мистецтвознавства, технологій музично-педагогічної та мистецько-інформаційної діяльності.

ПРН. 3 Застосовувати форми, методи, художньо-педагогічні засоби, освітні технології розвитку творчої особистості засобами мистецтва із урахуванням різноманітних освітніх умов та індивідуальних і вікових особливостей учнів.

ПРН. 4 Володіти навичками поєднання музично-виконавських (вокально-хорових, диригентських, інструментальних) та артистичних умінь, виконавської надійності у процесі колективного та індивідуального музикування.

ПРН. 5 Здійснювати добір і застосовувати здоров'язбережувальні технології розвитку особистості засобами мистецтва та вміє використовувати життєтворчий потенціал мистецтва, у тому числі й в роботі з учнями з особливими освітніми потребами.

ПРН. 6. Застосовувати набуті знання з музичного мистецтва та методики викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» у педагогічній практиці.

ПРН. 7. Знати особливості розвитку європейської та вітчизняної музичної культури, педагогічних концепцій музично-естетичного виховання учнів ЗЗСО.

ПРН. 9. Знати психолого-педагогічні аспекти навчання, виховання, розвитку учнів середніх закладів освіти.

ПРН. 10. Дотримуватись етичних норм, здійснювати взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками.

ПРН. 12 Розуміти значущість культури і мистецтва для виховання і розвитку особистості учня, вміти комунікувати в полікультурному просторі.

ПРН. 13. Керуватися у своїй діяльності сучасними принципами полікультурної толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН. 14. Демонструвати здатність налагоджувати духовну спільність, співпереживання та співпрацю учнів і вихованців, ефективно працювати в мистецько-творчому учнівському і педагогічному колективах освітнього закладу, інших мистецьких об'єднаннях.

ПРН. 15. Застосовувати методики і технології розвитку критичного мислення в учнів

Під час реалізації програмних результатів навчання у ВНЗ можливе коригування та оновлення змісту практики, спрямованих на покращення якості освітніх процесів, вивчення, вдосконалення та використання дистанційної, змішаної і офлайн-форм навчання, активізацію концертно-виконавської діяльності [3, с. 161].

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Здобувачі, які проходять практику в закладах загальної середньої освіти, зобов'язані дотримуватись вимог охорони праці та правил безпеки життєдіяльності, встановлених в ЗЗСО. Перед початком практики здобувачі вищої освіти проходять відповідний інструктаж та ознайомлюються з нормативною документацією, що регулює безпеку на робочому місці.

За період педагогічної практики, тривалість якої становить 6 (4) тижнів, здобувачі вищої освіти повинні виконати орієнтовний обсяг роботи:

I тиждень

1. Проведення настановчої конференції з педагогічної практики.
2. Знайомство з адміністрацією та педагогічним колективом закладу загальної середньої освіти.
3. Знайомство із учителями мистецьких дисциплін. Вивчення навчальних планів освітнього процесу здобувачів загальної середньої освіти.
4. Знайомство з класним керівником та учнівським колективом. Вивчення плану виховної роботи класного керівника.
5. Складання індивідуального плану навчально-виховної роботи студента-практиканта.
6. Спостереження й аналіз уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», проведеними учителями.
7. Спостереження проведення виховних годин класними керівниками.
8. Оформлення відповідних записів у педагогічному щоденнику студента-практиканта.
9. Розробка планів-конспектів уроків та проведення уроку музичного мистецтва під керівництвом вчителя-наставника.

II тиждень

1. Спостереження за методикою викладання учителів і студентів, аналіз чотирьох уроків музичного мистецтва.

2. Розробка планів-конспектів уроків та проведення уроків музичного мистецтва.
3. Аналіз використаних методів і прийомів, які сприяють ефективному навчанню.
4. Спостереження двох занять в музичних гуртках.
5. Підбір матеріалів для виховних годин, тематичних бесід, конкурсів, сценаріїв виховного заходу.
6. Розробка роздаткових матеріалів для занять (картки, плакати, презентації).
7. Фіксування власних спостережень під час практики.
8. Оформлення відповідних записів у педагогічному щоденнику студента-практиканта.

III тиждень

1. Спостереження й аналіз чотирьох уроків музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»), проведених студентами.
2. Спостереження за проведенням виховних бесід.
3. Підготовка і проведення виховних бесід.
4. Підбір, виготовлення дидактичного та наочного матеріалу до уроків музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»).
5. Розробка конспектів і проведення уроків «Музичного мистецтва» (інтегрованого курсу «Мистецтво»).
6. Індивідуальна робота з невстигаючими учнями.
7. Проведення науково-педагогічних досліджень.
8. Оформлення відповідних записів у педагогічному щоденнику студента-практиканта.

IV тиждень

1. Спостереження та педагогічний аналіз двох уроків музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»), проведених учителем ЗЗСО, а також двох уроків, проведених здобувачем-практикантом.

2. Підбір, виготовлення дидактичного та наочного матеріалу до уроків музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»).
3. Розробка конспектів і проведення уроків музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»).
4. Проведення занять музичних гуртків.
5. Аналіз рівня музичної культури та зацікавленості учнів.
6. Психолого-педагогічні спостереження за учнями класу.
7. Індивідуальна робота з музично обдарованими учнями.
8. Фіксація результатів науково-педагогічних досліджень у педагогічному щоденнику студента-практиканта.

V тиждень

1. Спостереження й педагогічний аналіз уроків музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»), проведених учителем та здобувачем-практикантом.
2. Розробка конспектів і проведення уроків музичного мистецтва.
3. Підбір, виготовлення дидактичного та наочного матеріалу до уроків.
4. Проведення заняття музичного гуртка.
5. Організація культпоходу учнів на концерт чи виставу (філармонія, музично-драматичний театр тощо). Аналіз виховного потенціалу музичного мистецтва.
6. Спостереження виховних заходів класного керівника.
7. Психолого-педагогічні спостереження за учнями класу.
8. Оформлення відповідних записів у педагогічному щоденнику студента-практиканта.

VI тиждень

1. Спостереження та педагогічний аналіз двох уроків мистецтва (музичного мистецтва), проведених учителем ЗЗСО, а також двох уроків, проведених здобувачем-практикантом.

2. Розробка конспектів і проведення уроків музичного мистецтва з учнями початкових класів.
3. Підбір, виготовлення дидактичного та наочного матеріалу до уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво».
4. Проведення одного заняття музичного гуртка.
5. Психолого-педагогічні спостереження за учнями класу.
6. Організація та проведення колективної творчої справи (музично-виховних заходів: свята, концерти, олімпіади, конкурси), аналіз результатів та їхня фіксація у педагогічному щоденнику студента-практиканта.
7. Оформлення та систематизація звітної документації.
8. Підготовка звіту, фото-, відеопрезентацій з педагогічної практики.
9. Захист результатів педагогічної практики на звітній конференції кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти ім. В.Газінського Вінницького державного педагогічного університету.
10. Аналіз власних професійних досягнень і труднощів.

У випадку, коли здобувачі проходять практику менше 6,0 кредитів орієнтовний обсяг роботи повинен відповідати I, IV, V, VI тижням. Протягом всього терміну, відведеного на проходження практики, потрібно звернути увагу на необхідність суворого виконання студентами-практикантами прийнятих на базі практики правил охорони праці та безпеки життєдіяльності з обов'язковим проходженням ними інструктажів (вступного і на кожному конкретному місці праці).

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Задля успішної організації і проходження практики потрібно чітко виокремити обов'язки усіх відповідальних осіб.

Керівники практики від університету.

Керівники практики від фахової кафедри:

1. Розробляють робочу програму педагогічної практики.
2. Формують службову записку, яка є підставою для формування наказу ректора ЗВО про проходження практики здобувачів вищої освіти та здійснюють їхній розподіл за базами практики.
3. Забезпечують здобувачів вищої освіти направленням на практику та укладають договори з базами практик.
4. Забезпечують проведення настановної конференції з питань організації та проходження виробничої практики.
5. Проводять інструктаж щодо суворого виконання студентами-практикантами прийнятих на базі практики правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.
6. Узгоджують із керівником практики від бази практики індивідуальні завдання практики з урахуванням особливостей останньої.
7. Консультують студентів-практикантів щодо здійснення навчально-виховної роботи в закладі загальної середньої освіти.
8. Проводять зустрічі з адміністрацією закладу загальної середньої освіти, здійснюють розподіл студентів за класами.
9. Здійснюють контроль за складанням та виконанням індивідуальних планів роботи студентів-практикантів.
10. Відвідують та аналізують проведені уроки та виховні заходи.
11. Надають допомогу здобувачам вищої освіти у проведенні уроків.
12. Перевіряють звітну документацію студента-практиканта і оцінюють його роботу.
13. Проводять звітні конференції за підсумками педагогічної практики.

14. Подають у навчально-методичний відділ звіти про проведення практики з пропозиціями щодо вдосконалення її організації.

Керівники практики від кафедри педагогіки і освітнього менеджменту:

1. Проводять консультації щодо здійснення виховної роботи в закладі загальної середньої освіти.
2. Надають здобувачам вищої освіти індивідуальні завдання на практику.
3. Проводять зустрічі щодо обробки та оформлення зібраного матеріалу з виховної роботи:
 - характеристика на учня,
 - загальна характеристика на клас,
 - сценарій виховного заходу;
 - план роботи з класом у позанавчальний час,
 - звіт з виховної роботи, аналіз проведення виховних заходів.
4. Перевіряють звітну документацію студента-практиканта.
5. Приймають участь у захисті звітної документації у складі комісії, оцінюють результати практики здобувачів вищої освіти.

Керівники практики від бази практики:

1. Ознайомлюють здобувачів вищої освіти з календарним планом і допомагають у складанні індивідуального плану.
2. Проводять консультації з проведення уроків, виховних заходів, відвідують та оцінюють їх.
3. Надають методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань.
4. У тісному контакті з керівником практики від кафедри забезпечують високу якість її проходження згідно із робочою програмою практики.
5. Наприкінці педагогічної практики вчитель складає характеристику на здобувачів вищої освіти і бере участь в обговоренні підсумкової оцінки на педагогічній раді закладу загальної середньої освіти.

Класний керівник як учасник керівництва практикою:

1. Консультує студентів-практикантів з питань рівня успішності здобувачів загальної середньої освіти.
2. Ознайомлює із змістом навчально-виховної роботи.
3. Допомогає студентам в організації методичної роботи.
4. Відвідує уроки та виховні заходи протягом практики, аналізує їх та оцінює.
5. Оформлює характеристики на здобувачів вищої освіти та бере участь в обговоренні їхньої підсумкової оцінки на педагогічній раді.

Адміністрація закладу загальної середньої освіти:

1. Проводить настанові збори здобувачів вищої освіти з питань організації практики.
2. Забезпечує умови для проведення виробничої практики, ознайомлює з навчальною установою, педагогічним колективом, класними керівниками.
3. Здійснює внутрішнє керівництво та контроль за проведенням практики.
4. Здійснює проведення педагогічної ради за підсумками виробничої практики.

Здобувачі-практиканти:

1. Беруть участь в настановній конференції з питань організації та проведення виробничої практики.
2. Проходять інструктаж з техніки безпеки і безпеки життя, ознайомлюються з нормативною документацією, що регулює безпеку на робочому місці.
3. Знайомляться з базою практики.
4. Знайомляться з офіційним сайтом закладу освіти, в якому проходять практику.
5. Знайомляться з організацією освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти.
6. Складають та затверджують індивідуальний план роботи.

7. Вивчають правила і чітко дотримуються вимог охорони праці та правил безпеки життєдіяльності, встановлених у закладах загальної середньої освіти.
8. Узгоджують графік консультацій щодо індивідуального виконання завдань практики та оформлення усіх необхідних документів.
9. Виконують всі завдання, передбачені програмою практики та несуть відповідальність за виконану роботу.
10. Ведуть облік виконаної у щоденнику педагогічної практики.
11. Своєчасно оформлюють та подають звітні документи керівникам практики.
12. Презентують результати проходження практики на підсумковій звітній конференції.

ПІДСУМКОВІ ВИМОГИ З ПРАКТИКИ

Вимоги кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичного мистецтва ім. В. Газінського:

У процесі проходження практики важливого значення набуває поєднання педагогічної та дослідницької діяльності студентів, що сприяє формуванню мистецького світогляду майбутнього вчителя музичного мистецтва, розвитку творчого мислення та професійної рефлексії [2, с.118].

- 1) спостереження 12 (8) уроків музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»),
- 2) проведення 12 (8) уроків музичного мистецтва (інтегрованого курсу «Мистецтво»),
- 3) спостереження 8 (4) виховних годин патріотичного, екологічного, музично-естетичного спрямування,
- 4) проведення 3 (2) виховних бесід,
- 5) участь у проведенні колективної творчої справи (музично-виховних заходів: свята, концерта, олімпіади),
- 6) проведення науково-дослідної роботи,
- 7) оформлення звітної документації,
- 8) захист результатів педагогічної практики.

Вимоги кафедри педагогіки і освітнього менеджменту:

- 1) ознайомлення з системою виховної роботи в ЗЗСО та спостереження за напрямками роботи класних керівників,
- 2) спостереження за учнями певної вікової категорії та складання загальної характеристики на клас,
- 3) складання психолого-педагогічної характеристики на одного із учнів,
- 4) складання плану роботи в якості класного керівника чи класовода,
- 5) складання сценарію та проведення виховного заходу;
- 6) підготовка звіту з виховної роботи,
- 7) здійснення аналізу проведення виховних заходів.

Підсумкові вимоги з педагогічної практики побудовані на основі «формування соціокультурного освітнього середовища у ЗВО, що визначається рядом складних елементів, які відображають соціальні, культурні, ціннісні та психологічні компоненти» підготовки фахівця [16, С. 264-275].

ПЕРЕЛІК ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Для захисту результатів проходження педагогічної практики здобувачам необхідно підготувати такі звітні документи:

1. Щоденник педагогічної практики.
2. Звіт про проходження практики.
3. Витяг з протоколу педагогічної ради закладу загальної середньої освіти про слухання проходження практики здобувачами-практикантами.

Протягом усього терміну проходження практики здобувач вищої освіти повинен систематично робити записи про проведену роботу у щоденнику практиканта. Щоденник містить титульний аркуш із зазначеними назвою освітньої установи, назвою практики, ПІБ, даними про факультет, спеціальність, групу студента-практиканта; направлення на проходження практики; дані про заклад ЗСО, підписи вчителів, класного керівника, заступника директора з освітньої роботи та заступника директора з виховної роботи, директора; індивідуальний план практиканта; види та теми занять; характеристику роботи здобувача вищої освіти вчителем; короткі висновки студента про проведену практику і пропозиції щодо її поліпшення; характеристику роботи здобувача вищої освіти керівником практики від фахової кафедри; кількість балів за результатами освітньої й виховної роботи та загальну оцінку за педагогічну практику (Додаток А).

За результатами проходження практики здобувач вищої освіти повинен написати звіт. Звіт з практики – це важливий документ, в якому висвітлюються всі підсумки отриманих знань, вмінь та навичок під час проходження педагогічної практики. Цей документ відображає процес застосування студентом теоретичних знань в реальних освітніх умовах та містить опис виконаної роботи під час практики. Також в звіті міститься аналіз отриманих результатів та висновки про практичний досвід та набуття професійних якостей, які студент одержав за період проходження практики. Документ

складається з кількох частин (вступ, основна частина, висновки), які допомагають систематизувати інформацію та продемонструвати рівень підготовки здобувача вищої освіти (Додаток Б).

Складання звіту – це дуже відповідальний і важливий етап роботи навчального процесу. Даний документ дає можливість визначити найбільш ефективні змістові орієнтири для організації навчального процесу [13], оцінити та зробити висновок про підготовленість здобувача до майбутньої професійної діяльності.

Використані джерела:

1. Винничук Р. В., Кравченко Л. М. Аксіологічний підхід у вітчизняній педагогічній науці та практиці: історико-педагогічна ретроспектива. Витоки педагогічної майстерності: наук. журнал / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава, 2019. Вип. 23. С. 22-28.
2. Гресько О. О., Онофрійчук Л. М. Роль наукових досліджень у формуванні мистецького світогляду майбутнього вчителя музичного мистецтва. Науковий альманах мистецтва та освіти: збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції за участю здобувачів вищої освіти та молодих учених «Мистецька освіта: виклики та перспективи». [Електронний ресурс]. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2025. Вип. 2. С.117-122. <https://doi.org/10.31652/3083-7871-2025-2.29>
3. Грінченко, Т. Д., Зузяк, Т. П., & Сідорова, І. С. (2024). Трансформація мистецької освіти в умовах воєнного стану (на прикладі факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ імені М. Коцюбинського). Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти, 31, 161-168. <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/45464>
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-є вид. випр. К.: Академвидав, 2015. 304 с.
5. Закон «Про освіту». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
6. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) Електронний ресурс. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/2712/
7. Неперервна педагогічна освіта ХХІ століття: зб. матеріалів ХVІ Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П. Рудницької / [наук. ред.: Г.І. Сотська, М.П. Вовк]. Вип. 2 (14). К.: Талком, 2019. 262 с.
8. Онофрійчук Л., Сушкевич Л. Компетентісний підхід у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до педагогічної практики в середніх навчальних закладах. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми.* 2016. Випуск 45. С. 288-292. <https://dspace.vspu.edu.ua/items/9174ba5b-8685-4dd6-8325-3d88c5809189>
9. Онофрійчук Л. М., Червоний М. В., Лановенко Н. В., Газінська О. В. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі інтегрованого навчання. *Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання*, 4, 2025. 60-66. [https://doi.org/10.31652/3041-1017-2024\(4\)-08](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2024(4)-08)

10. Педагогічна практика в закладах фахової передвищої освіти (модуль «Психолого-педагогічна підготовка»): метод. реком. / А. В. Боярська-Хоменко, С. Є. Лупаренко. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди. 2024. 25 с.
11. Про вищу освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII (останні зміни від 25.09.2020). Електронний ресурс. Режим доступу: URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
12. Робоча програма з педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Розробник Онофрійчук Л. ВДПУ. 2024. 16 с.
13. Сідорова, І. С., Мартиновська, О. О. Підготовка фахівців мистецької освіти: аналіз сучасних дослідницьких підходів. *Мистецька освіта: виклики та перспективи. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції за участю здобувачів вищої освіти та молодих учених*. 14 листопада 2024 року: збірник наукових праць [Електронний ресурс]. Вінниця: ВДПУ, 2024. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/bitstreams/f76bbe3e-5b58-4b05-95f3-0b2f87917647/download>
14. Стребкова Д.В., Сідорова І.С., Науменко І.В. Реалізація інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх учителів у галузі мистецької освіти. Формування професіоналізму фахівця в мистецькій та технологічній освіті: теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля». (1), 2021. С. 22-27 <http://93.183.203.244:80/xmlui/handle/123456789/10912>
15. Теоретико-методичні засади формування загальнопедагогічної компетентності сучасного вчителя в контексті становлення європейського простору вищої освіти : колективна монографія / Акімова О.В., Галузьяк В.М. [та ін.] Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 388 с.
16. Dumchak, I., Kachmar, O., Mochalova, N., Oleksandrenko, K., & Sidorova, I. (2024). Socio-cultural factors influencing students' learning experience: a crosscultural study. *Revista Eduweb*, 18(3), 264-275. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2024.18.03.20>

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок щоденника проходження педагогічної практики

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

ЩОДЕННИК

з _____
(назва практики)

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Інститут (факультет) _____

Спеціальність _____

Група _____

Вінниця – 20 ____ / 20 ____ н.р.

НАПРАВЛЕННЯ

Для проходження практики _____

(ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

направляється в _____

(назва закладу освіти)

на строк з _____

Керівники з практики _____

Здобувач вищої освіти _____

Прибув до _____

”_____” _____ 20__ р.

Вибув із _____

”_____” _____ 20__ р.

Підпис _____

(керівник бази практики)

_____ (ініціали, прізвище)

Заклад _____

освіти

Клас _____

Вчителі:

з _____

[дисципліна]

з _____

[дисципліна]

Класний керівник _____

класу

Заступник директора з
освітньої роботи _____

Заступник директора з
виховної роботи _____

Директор _____

Розклад занять

з _____

(предмет)

дні	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота
заняття						
1 урок						
2 урок						
3 урок						
4 урок						
5 урок						
6 урок						

ПРИКЛАД ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Титульна сторінка: назва навчального закладу, тема звіту, ПІБ студента, спеціальність, місце проходження практики, керівник практики, оцінка, підпис керівника, місто, дата.

Приклад титульної сторінки

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

Факультет мистецтв і художньо-освітніх технологій

Кафедра вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти

імені Віталія Газінського

ЗВІТ

про проходження педагогічної практики

в закладах загальної середньої освіти

ПІБ

здобувача вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014.13

Середня освіта (Музичне мистецтво)

Місце проходження практики

(назва закладу)

Керівник практики:

(посада, ПІБ керівника практики від кафедри)

Оцінка _____

Підпис _____

Вінниця – 20../20..н.р.

Зміст: перелік розділів із вказаними сторінками

Приклад змісту

ЗМІСТ

Вступ	
Основна частина	
Висновки	
Додатки	

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Вступ

(короткий опис мети та завдань практики)

Метою практики було

Завдання:

1.

2.

3.

...

Практика проходила у (назва закладу, термін проходження практики).

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Основна частина

(Опис місця проходження практики. Виконані завдання та їх результати.

Аналіз отриманих даних. Конспекти уроків, виховних бесід, колективної творчої справи)

Під час практики я спостерігав...

вивчав

аналізував

брав участь у...

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Конспект уроку

на тему (назва теми) для учнів (клас)

Мета вивчення:

План

- 1.
- 2.
- 3.
- ...

Рекомендовані джерела інформації

Базова література

- 1.
- 2.
- ...

Допоміжна література

- 1.
- 2.
- ...

Інтернет-ресурси

- 1.
- 2.
- ...

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Текст уроку

.....
.....

Завдання на самостійну роботу
(якщо передбачено програмою)

- 1
- 2.
- 3.
- ...

Питання для самоконтролю

- 1.
- 2.
- 3.

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Виховна бесіда

на тему (назва теми) для учнів (клас)

Мета:

....

Текст бесіди

....

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Колективна творча справа

(музично-виховний захід)

на тему (назва теми)

для учнів (клас, класи, початкова школа, основна школа)

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Сценарій заходу

Мета:

...

Оформлення приміщення:

...

Дійові особи:

...

Хід заходу

...

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Висновки: підсумки, рекомендації, особисті враження.

Висновки

Практика дозволила мені закріпити теоретичні знання та отримати практичні навички у

Я вважаю, що отриманий досвід буде корисним у моїй майбутній професійній діяльності.

З НОВОЇ СТОРІНКИ

Додатки: додаткові матеріали, які підтверджують виконану роботу

Додатки

Додаток А

Додаток Б

Додаток В

...